

Zienswijze VVZBI internetconsultatie - beperking toegang tot UBO-registers

Inleiding; over de VVZBI

De Vereniging voor zakelijke B2B informatie (VVZBI) maakt graag gebruik van mogelijkheid te reageren op het ontwerp wetsvoorstel Wijzigingswet beperking toegang tot UBO-registers. VVZBI vertegenwoordigt de Nederlandse markt voor bedrijfsinformatiediensten. Haar leden maken voor hun dienstverlening – naast allerlei andere databronnen – gebruik van openbare overheidsinformatie zoals het Handelsregister en het UBO-register en zijn daar sterk op aangewezen. Zij spelen een faciliterende, intermediaire rol met hun diensten en producten die gebaseerd zijn op die databronnen enerzijds (inclusief de openbare overheidsinformatie die zij verrijken) en de partijen die aan Wwft-verplichtingen of aan sanctiewetgeving moeten voldoen anderzijds.

VVZBI is blij om in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel te lezen dat de rol van faciliterende partijen als intermediair erkend wordt.

“De derde weg waarlangs de instellingen UBO-informatie opvragen verloopt via de diensten van faciliterende partijen aan wie de Kamer van Koophandel UBO-gegevens levert. Deze faciliterende partijen kunnen maatwerkoplossingen bieden.”

Maar wij hebben wel een aantal vragen en opmerkingen die betrekking hebben op de (rechts)positie van faciliterende partijen. Ook hebben wij een aantal vragen over de praktische invulling van de verplichtingen die moeten leiden tot een werkbare invulling voor faciliterende partijen zoals onze leden, en hun klanten.

Legitiem belang voor faciliterende partijen

Het is op basis van dit voorstel echter nog onduidelijk wélke partijen toegang houden en worden aangemerkt als partij met een legitiem belang. Uit het schriftelijk overleg over het UBO-register¹ leiden wij af, dat de invulling daarvan nog niet is vastgelegd; wij begrijpen daaruit ook, dat dit zoveel mogelijk zal worden ingekaderd doordat alleen toegang zal worden verleend in het kader van activiteiten die raken aan het voorkomen en bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme, of de daarmee verband houdende gronddelicten. Voorts, zo begrijpen wij, zal nog worden uitgezocht of softwareleveranciers op dit moment nog een legitiem belang hebben in het kader van de anti-witwasrichtlijn of sanctiewetgeving.

Voor VVZBI is het belangrijk dat wordt verduidelijkt dat faciliterende partijen die met hun dienstverlening bijdragen aan de doelen van het UBO-register (het voorkomen van witwassen van geld en terrorismefinanciering) en aanverwante doelen (bv. voorkomen van overtreden sanctiewet en wet

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/19/verslag-schriftelijk-overleg-vso-over-ubo-register>

bibob) kunnen rekenen op eigenstandige toegang tot het UBO register. Dit wordt nu nog in het midden gelaten en wij verzoeken om dit te verduidelijken.

Regel toegang voor faciliterende partijen makkelijk en consistent in

Een zorg die wij hebben is dat onze leden pas dienstverlening kunnen aanbieden waarin het UBO-register wordt geïntegreerd nadat zowel het VVZBI-lid en de klant langs allerlei overheidsloketten en papierwinkels zijn gegaan. Ons verzoek is om het eenvoudig en toegankelijk in te regelen. Doe een uitgebreide check van de faciliterende partij aan de voorkant en stel deze faciliterende partij vervolgens in staat om gemakkelijk klanten aan te sluiten die een legitiem belang hebben. Dit kan prima via een volmacht structuur, maar dan wel op een manier dat niet iedere klant zowel contracten moet gaan afsluiten met KVK en ook het VVZBI-lid langs allerlei loketten moet. De faciliterende partij moet de mogelijkheid krijgen om de voorwaarden qua legitiem belang, doelbinding en gebruiksrechten door te leggen naar klanten.

Vervolgens wijzen wij op het belang van het zo veel mogelijk wegnemen van belemmeringen na geautoriseerde toegang tot de afgeschermdde omgeving en het in lijn brengen van de dataomgeving met de voorwaarden in het kader van de lijst High Value Datasets van de Open Data-richtlijn (die bedrijven en bedrijfseigendom bevat). De Richtlijn vraagt dat deze data real time, machine leesbaar via API's en in bulk en op individueel bedrijfsniveau beschikbaar worden gesteld

Tenslotte willen wij ook benadrukken dat het verschijnsel van faciliterende partijen niet alleen speelt bij het UBO register. Ook bij andere registers die informatie bevatten die niet toegankelijk zijn voor het algemene publiek, zoals bv. het Handelsregister, geldt ook dat faciliterende partijen een scharnierfunctie spelen in de informatievoorziening. Wij doen een klemmend beroep om één keer een goed en makkelijk werkend model uit te tekenen voor faciliterende partijen die niet openbare gegevens integreren in hun diensten en dit model vervolgens toe te passen op alle registers waar niet openbare gegevens worden aangeboden.

Gekozen vorm wetsvoorstel

In het voorstel wordt gekozen om toegang uit te werken in een AMvB die nader zal bepalen hoe een verzoekende partij die tot de categorie aangewezen personen en rechtspersonen behoort, diens legitieme belang aan kan tonen; ook zal de AMvB de voorschriften bevatten die bij het inzien van de gegevens gesteld kunnen worden. VVZBI vindt het onwenselijk dat op deze manier onzekerheid ontstaat over de rechtspositie van haar leden en acht het van belang dat de rechtspositie van faciliterende partijen stevig wordt verankerd.

1. De voorkeur van VVZBI zou hebben om die verankering in de wet op te nemen en niet in een AMvB. Wel acht VVZBI het verstandig dat de wijze van uitvoering in een AMvB wordt geregeld.
2. Voorts pleit zij voor een tijdige consultatie en behandeling van de AMvB. De AMvB zou op korte termijn moeten worden geconsulteerd en gelijktijdig en in samenhang met het wetsvoorstel behandeld moeten worden in de Tweede en Eerste Kamer. Zo is immers het hele pakket aan (toegangs)regels te overzien en te beoordelen.

De VVZBI begrijpt bovendien uit de Kamerbrief van 20 januari jl. dat het Ministerie met de KVK overlegt over alle praktische consequenties, gevolgen voor ICT en de nauwe verwevenheid met het Handelsregister. De leden van de VVZBI ervaren zoals al aangestipt met KVK een vergelijkbare, nauwe verwevenheid qua ICT en dienstverlening. Over die onderwerpen zouden wij daarom graag het gesprek met uw Ministerie aangaan. Deels ter toelichting op deze belangen en positie en bespreking daarvan; maar ook deels omdat de praktische consequenties geen onderdeel uitmaken van de wetstechnische consultatie en het juist aankomt op een nauwkeurige weging daarvan. Graag verneem ik of het ministerie bereid is om ons hiertoe te ontvangen.

Met vriendelijke groet,

Jeroen Kempers
Voorzitter VVZBI